

Joint Transparency
Register Secretariat

Vuosikertomus avoimuusrekisterin toiminnasta 2016

Euroopan parlamentin ja Euroopan komission pääsihteereiltä

**Euroopan parlamentin varapuhemiehelle Sylvie Guillaumelle
ja
Euroopan komission ensimmäiselle varapuheenjohtajalle Frans
Timmermansille**

Avoimuusrekisteri perustettiin 16. huhtikuuta 2014 (Euroopan parlamentin ja Euroopan komission yhteiseksi välineeksi). **Avoimuusrekisteriä koskevan tarkistetun toimielinten sopimuksen 28 artiklan** mukaisesti tässä vuosikertomuksessa tehdään selkoa **avoimuusrekisterin toiminnasta vuoden 2016 aikana.**

Kertomuksessa esitetään tilastotietoja rekisterin toiminnasta tammikuusta joulukuuhun 2016 ja esitellään avoimuusrekisterin yhteisen sihteeristön toteuttamat toimet rekisterin mahdollisimman hyvän laadun varmistamiseksi ja kyseisen välineen tunnettuuden parantamiseksi.

Sisältö

I. Johdanto

II. Avoimuusrekisterin nykytilanne

Uusia rekisteröintejä koskevat vuoden 2016 tilastotiedot

III. Avoimuusrekisterin yhteisen sihteeristön toiminta

1. Rekisterissä olevien tietojen seuranta

1.1. Laaduntarkastukset

1.2. Varoitukset

1.3. Valitukset

2. Neuvonta ja avoimuusrekisterin tunnettuuden parantaminen

IV. Päätelmät

Kertomuksessa käytetyt lyhenteet:

EP = Euroopan parlamentti

EK = Euroopan komissio

EU = Euroopan unioni

GSC = neuvoston pääsihteeristö

IIA = toimielinten sopimus

IT = tietotekniikka

JTRS = avoimuusrekisterin yhteinen sihteeristö

MEP = Euroopan parlamentin jäsen

NGO = kansalaisjärjestö

TR tai ”rekisteri” = avoimuusrekisteri

Avoimuusrekisterin internetsivusto: <http://ec.europa.eu/transparencyregister>

I. JOHDANTO

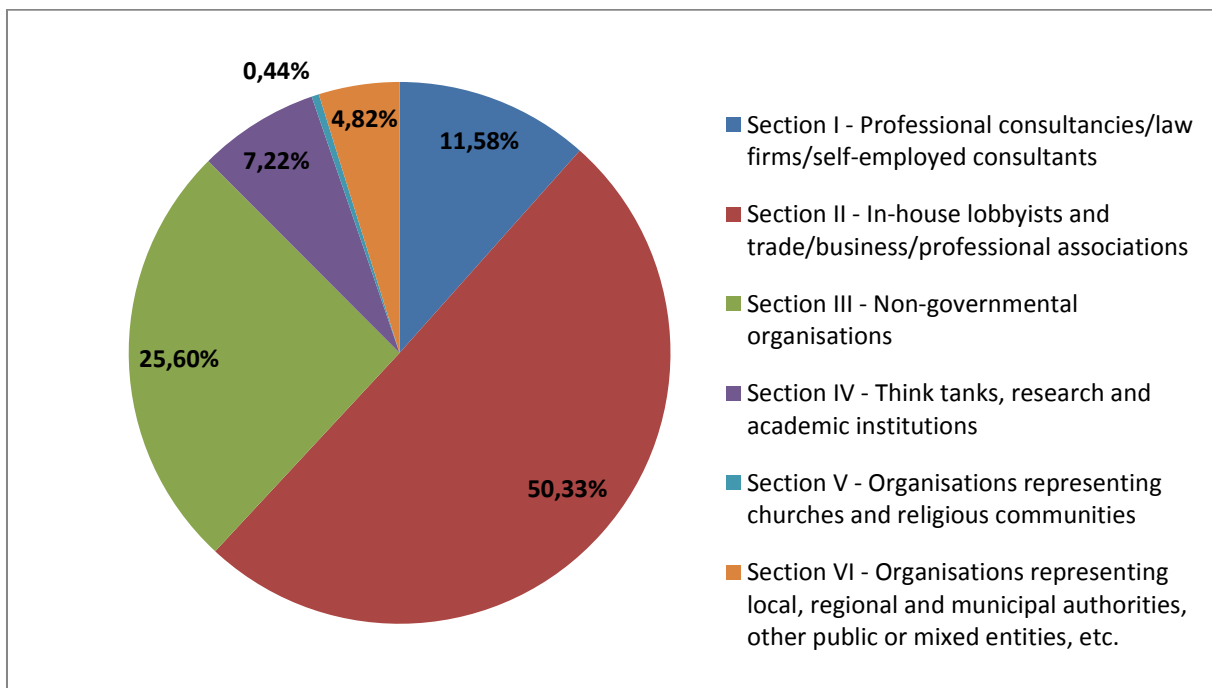
Euroopan parlamentti ja Euroopan komissio perustivat avoimuusrekisterin (jäljempänä 'rekisteri') yhteiseksi järjestelmäksi vuonna 2011 toimielinten välisellä sopimuksella. Se on yksi keskeisistä välineistä, joilla toteutetaan näiden kahden toimielimen sitoutumista avoimuuteen. Rekisteriä sovelletaan kaikkiin eturyhmiin, jotka pyrkivät toiminnallaan vaikuttamaan EU:n toimielinten lainsäädäntö- ja täytäntöönpanoprosesseihin. Valottamalla sitä, mitä etuja ajetaan, ketkä niitä ajavat ja millaisilla resursseilla, rekisteri mahdollistaa paremman julkisen valvonnan antaen kansalaisille, tiedotusvälineille ja sidosryhmille mahdollisuuden seurata edunvalvojen toimintaa ja mahdollisia vaikutuskeinoja. Avoimuusrekisteri sisältää yli 10 000 toimijaa, jotka kaikki ovat allekirjoittaneet yhteisen hyvän edunvalvontatavan¹. Näin ollen järjestelmä on yksi suurimpia laatuaan maailmassa.

II. AVOIMUUSREKISTERIN NYKYTILANNE²

Rekisterissä on kuusi rekisteröityneiden ryhmää. Vuonna 2016 suurin ryhmä, joka vastaa hieman yli puolta kaikista rekisteröityneistä, oli ryhmä II: *yritysten omat edunvalvontayksiköt sekä ammatilliset, talous- ja elinkeinoyhdistykset* (ks. kaavio 1). Tämän ryhmän suurin alaryhmä oli *talous- ja elinkeinoyhdistykset*, jotka muodostivat lähes 43 prosenttia kaikista yritysten omista edunvalvontayksiköistä sekä ammatillisista, talous- ja elinkeinoyhdistyksistä (ks. kaavio 2, ryhmä II).

Kansalaisjärjestöt (ryhmä III) oli seuraavaksi yleisin rekisteröityneiden ryhmä, joka muodosti yli neljänneksen kaikista rekisteröityneistä organisaatioista. Seuraavalla sijalla olivat *konsultti- ja lakiasiantoimistot ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivat konsultit* (ryhmä I), joiden osuus kaikista rekisteröityneistä oli lähes 12 prosenttia. Pienempiä rekisteröityneiden ryhmiä olivat seuraavassa järjestyksessä *ajatushautomot, tutkimuslaitokset ja akateemiset laitokset* (ryhmä IV), *alueellisten tai muiden valtiotasoa alemman hallintotason viranomaisten ylikansalliset yhdistykset ja verkostot* (ryhmä VI) ja *kirkkoja ja uskonnollisia yhteisöjä edustavat organisaatiot* (ryhmä V).

Kaavio 1: Edunvalvojen ryhmien jakauma

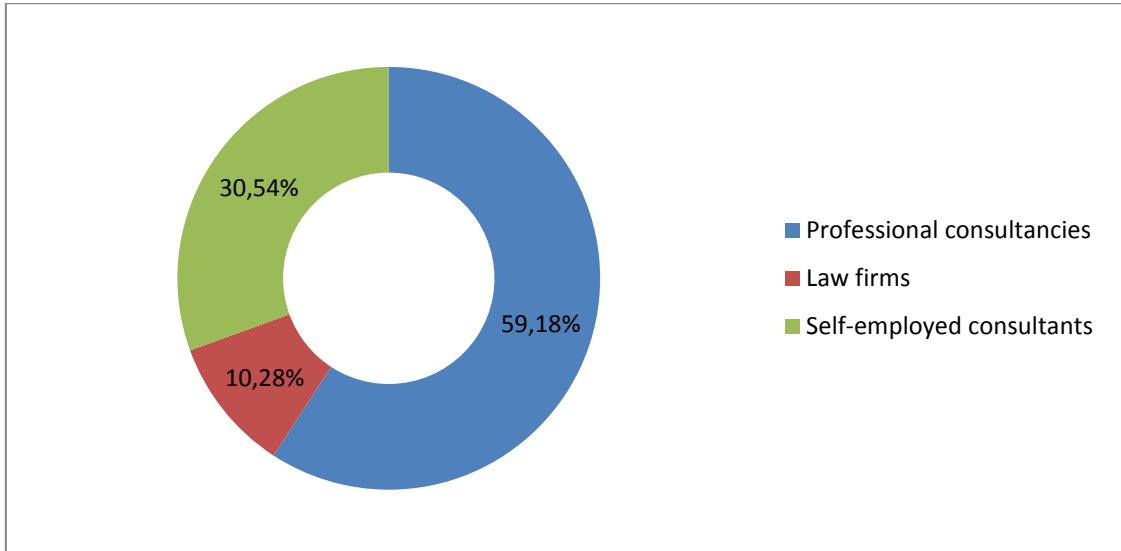

¹ Luku sisältää vain ne toimijat, jotka olivat rekisteröityneet ja aktiivisia 31. joulukuuta 2016.

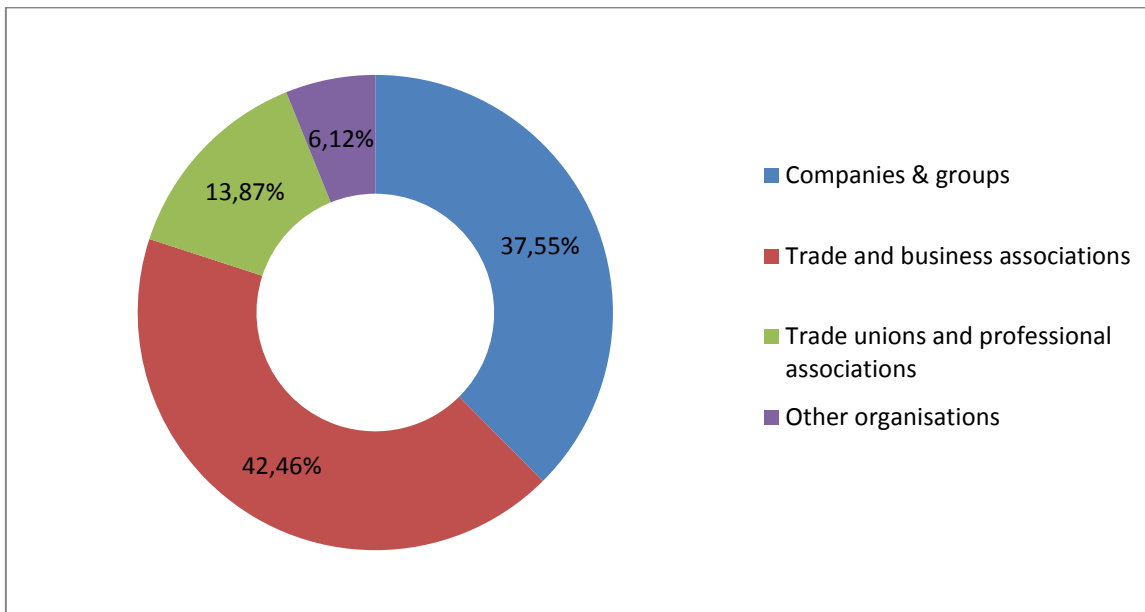
² Kertomuksessa esitetyt luvut vastaavat tilannetta 31. joulukuuta 2016.

Kaavio 2: Jakauma alaryhmittäin³

Ryhmä I: Konsultti- ja lakiasiantoimistot ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivat konsultit

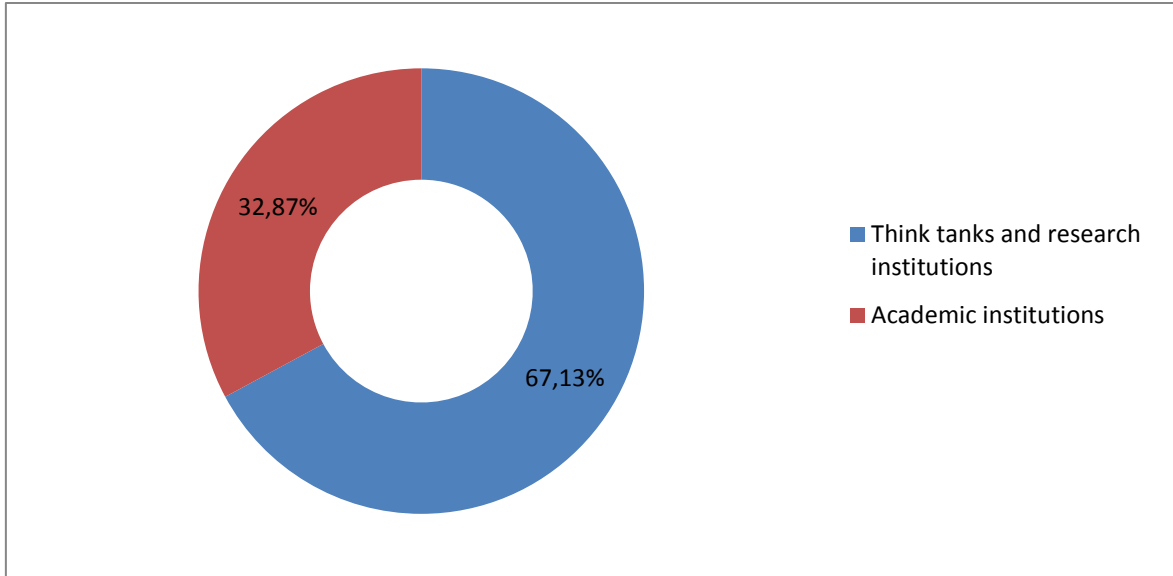

Ryhmä II: Yritysten omat edunvalvontayksiköt sekä ammatilliset, talous- ja elinkeinoyhdistykset

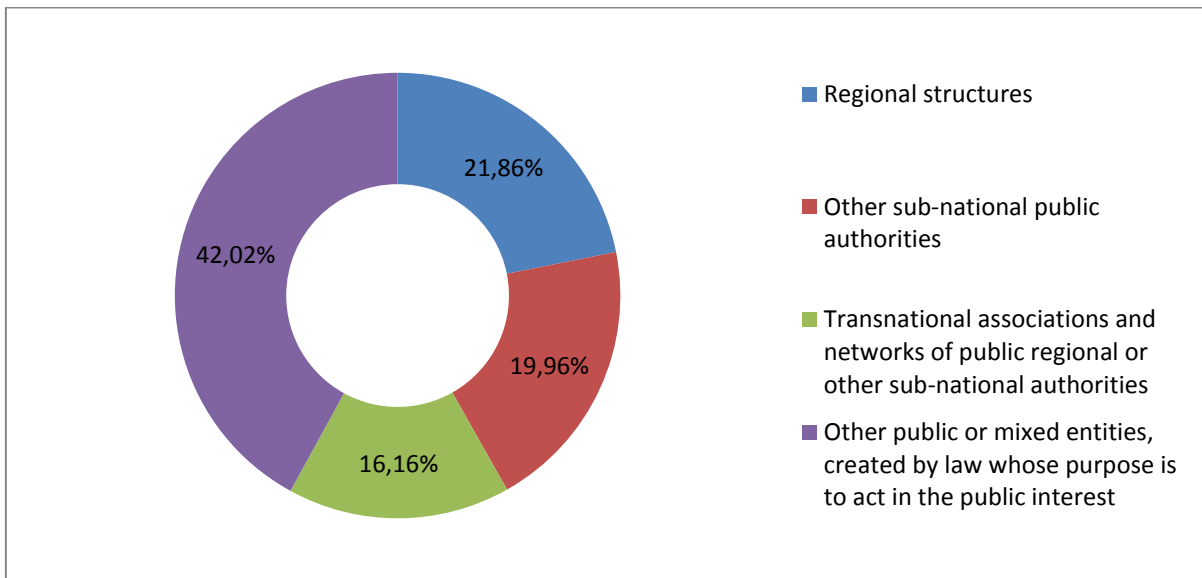

³ Ryhmissä III ja V ei ole alaryhmiä.

Ryhmä IV: Ajatushautomot, tutkimuslaitokset ja akateemiset laitokset

Ryhmä VI: Paikallis-, alue- ja kunnallisviranomaisia, muita julkis- tai sekayhteisöjä jne. edustavat organisaatiot

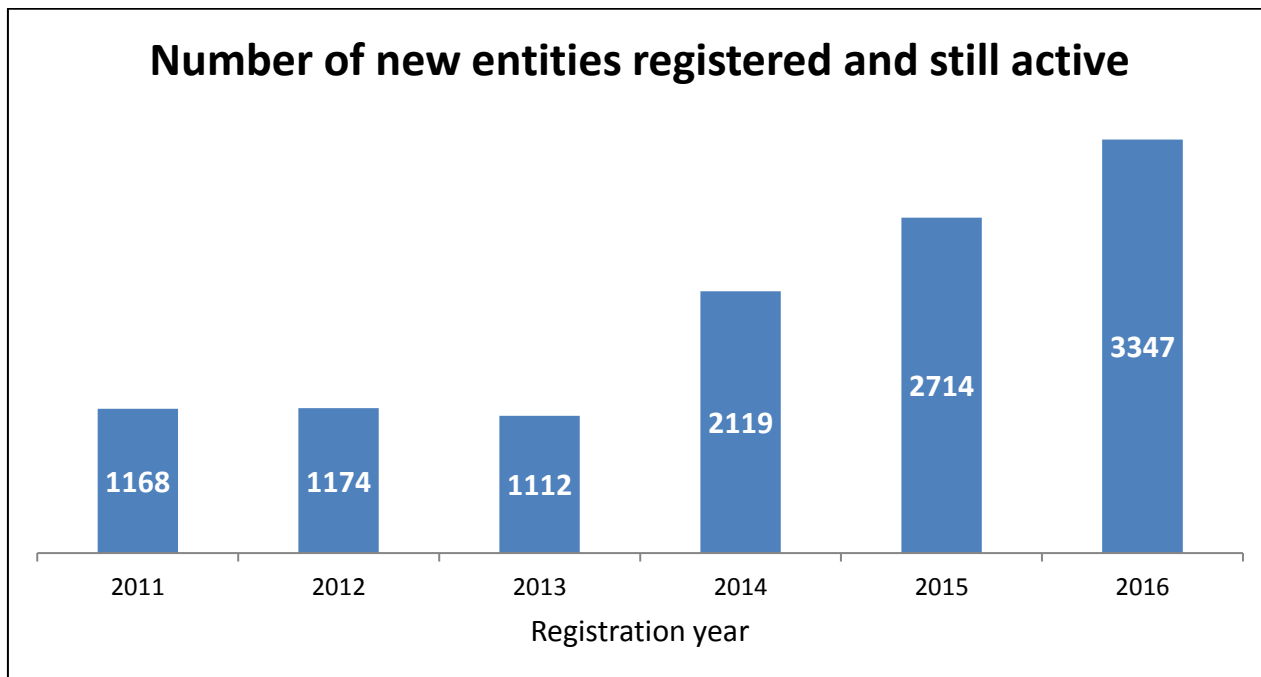
Taulukko 3: Rekisteröityneiden jakauma 31. joulukuuta 2016

Rekisterissä oli 10 911 rekisteröitynyttä 31.12.2016 seuraavissa (ala)ryhmissä:	
I – Konsultti- ja lakiasiaintoimistot ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivat konsultit	1 264
Konsulttitoimistot	748
Lakiasiaintoimistot	130
Itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivat konsultit	386
II – Yritysten omat edunvalvontayksiköt sekä ammatilliset, talous- ja elinkeinoyhdistykset	5 492
Yritykset ja ryhmät	2 062
Talous- ja elinkeinoyhdistykset	2 332
Ammattiliitot ja ammatilliset yhdistykset	762
Muut organisaatiot	336
III – Kansalaisjärjestöt	2 793
Kansalaisjärjestöt, keskusteluryhmät ja verkostot ja vastaavat organisaatiot	2 793
IV – Ajatushautomot, tutkimuslaitokset ja akateemiset laitokset	788
Ajatushautomot ja tutkimuslaitokset	529
Akateemiset laitokset	259
V – Kirkkoja ja uskonnollisia yhteisöjä edustavat organisaatiot	48
Kirkkoja ja uskonnollisia yhteisöjä edustavat organisaatiot	48
VI – Paikallis-, alue- ja kunnallisviranomaisia, muita julkis- tai sekayhteisöjä jne. edustavat organisaatiot	526
Alueelliset rakenteet	115
Muut valtiotasoa alemman hallintotason viranomaiset	105
Alueellisten tai muiden valtiotasoa alemman hallintotason viranomaisten ylikansalliset yhdistykset ja verkostot	85
Muut julkis- tai sekayhteisöt, jotka on perustettu lailla ja joiden tarkoituksena on toimia yleisen edun mukaisesti	221

Uusia rekisteröintejä koskevat vuoden 2016 tilastotiedot

Vuonna 2016 uusia rekisteröityneitä oli 3 347⁴. Näistä 451 toimijaa rekisteröityi ryhmään I, 1 511 ryhmään II, 902 ryhmään III, 283 ryhmään IV, 11 ryhmään V ja 189 ryhmään VI. Uusia rekisteröintejä tehtiin keskimäärin 279 kuukaudessa, mutta vuoden eri aikoina ilmeni vaihtelua (kaavio 5).

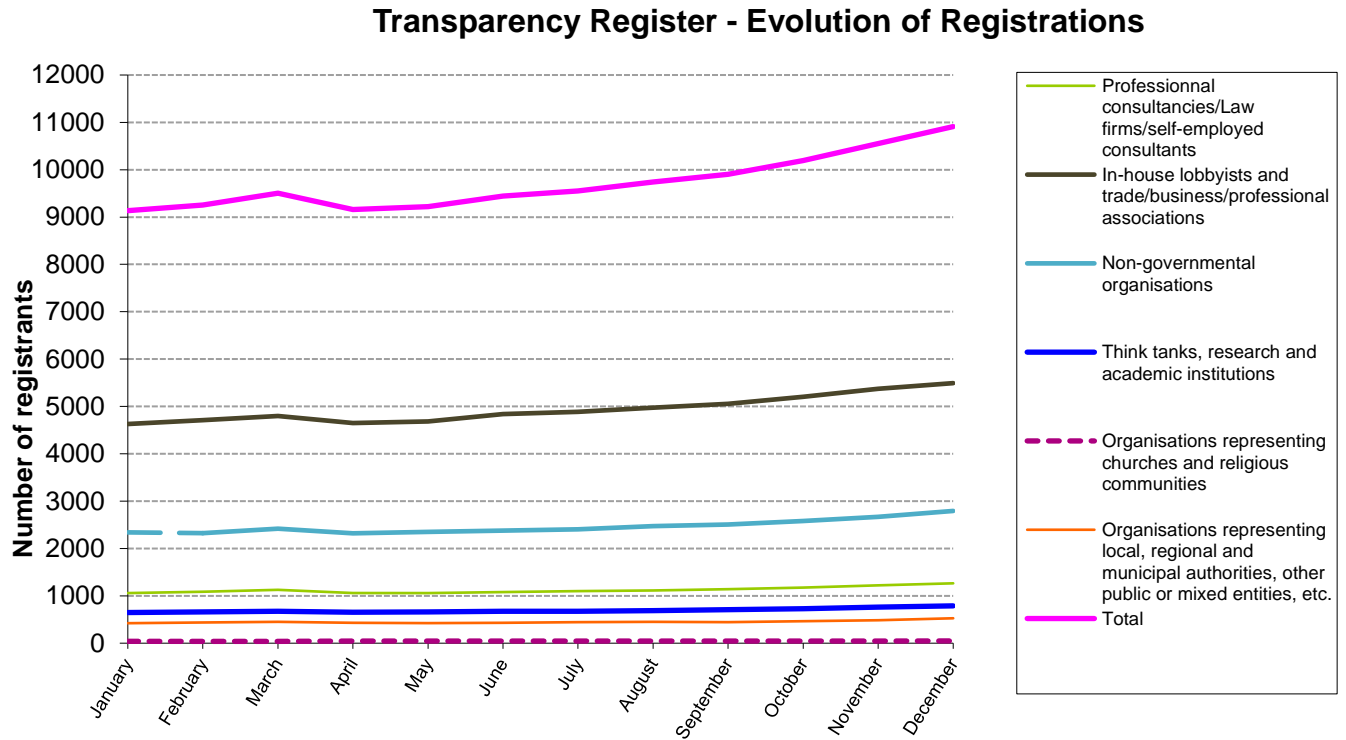
Kaavio 4: Uudet rekisteröinnit vuosittain

Huomautus: Ks. vuositilastot vuodesta 2011 lähtien rekisterin verkkosivustolla – <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/statistics.do?locale=fi&action=prepareView>

⁴ Luku sisältää vain ne toimijat, jotka olivat rekisteröityneet ja aktiivisia 31. joulukuuta 2016.

Kaavio 5: Rekisteröityneiden määrä vuonna 2016

Uusien rekisteröintien vuotuinen kokonaismäärä on edelleen kasvussa. Kasvava suuntaus johtuu todennäköisesti siitä, että molemmat toimielimet ovat jatkaneet rekisteröitymistä voimakkaasti tukevien kannustimien käyttöä.

Toukokuussa 2016 hyväksytyssä komission päätöksessä asetettiin rekisteröinti asiantuntijaryhmien tietuustyypisten jäsenten nimittämisen edellytykseksi. Avoimuusrekisterin ja asiantuntijaryhmien välisellä uudella synergialla kasvatettiin rekisteröintiastetta vuoden toisella puoliskolla. Komissio käynnisti eri politiikanaloilla julkisia kuulemisia, joilla saatiin myös aikaan uusia rekisteröintejä. Kuulemisiin osallistuvia eturyhmiä kannustetaan aktiivisesti liittymään avoimuusrekisteriin, jotta niiden työ voidaan erottaa yksittäisten kansalaisten panoksesta.

Rekisteröityminen on ennakohto organisaatioille ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimiville henkilöille, joiden edustajia on kutsuttu puhumaan Euroopan parlamentin valiokuntien kuulemisissa tai jotka haluavat päästä helpommin parlamentin rakennuksiin. Akkreditointi voidaan myöntää enintään 12 kuukaudeksi, ja se voidaan uusida. Vuonna 2016 parlamentti myönsi yli 7 400 kulkulupaa henkilöille, jotka edustivat rekisterissä olevia noin 2 350:tä organisaatiota (joko uutena tai uusittuna kulkulupana).

Vuonna 2016 avoimuusrekisterin verkkosivustolla oli kuukausittain noin 250 000 yksittäistä kävijää⁵ tai 41 250 käyntiä⁶. Jopa 27,7 prosenttia kävijöistä ohjautui avoimuusrekisterin sivustolle Europa-verkkosivuston kautta, ja lähes 30 prosenttia päätyi avoimuusrekisterin verkkosivustolle hakukoneiden kautta.

⁵ ”Yksittäinen kävijä” on yksilöllisesti tunnistettu käyttäjä, joka käy sivuilla tietynä ajanjaksona (tässä tapauksessa yhden päivän aikana). Yksittäinen kävijä lasketaan kävijämäärään kerran kyseisenä aikana, kun taas kävijä on voinut käydä sivuilla monta kertaa. Koska tunnistaminen tapahtuu kävijän tietokoneella, useampaa kuin yhtä tietokonetta käyttävä kävijä lasketaan moneen kertaan.

⁶ ”Käynti” määritellään sarjaksi sivupyyntöjä samalta yksilöllisesti tunnistetulta käyttäjältä.

III. AVOIMUUSREKISTERIN YHTEISEN SIHTEERISTÖN TOIMINTA

Avoimuusrekisterin yhteinen sihteeristö koostuu ryhmästä Euroopan parlamentin ja komission virkamiehiä. Yksikönpäälliköt mukaan luettuina virkamiehiä on yhteensä kymmenen, joista kuusi toimii komissiossa ja neljä parlamentissa. Yhteiseen sihteeristöön liittyvien tehtävien osalta näiden henkilöiden työmäärä on yhteensä noin 5,5 kokoaikavastaavaa.

Avoimuusrekisterin yhteinen sihteeristö vastaa järjestelmän päivittäisestä hallinnoinnista. Se tarjoaa tukipalveluja, antaa rekisteröitymistä koskevia ohjeita, suorittaa tietojen laaduntarkastuksia, käsittelee vastaanotetut varoitukset ja valitukset, koordinoi tietotekniikan kehittämistä ja järjestelmän ylläpitoa sekä toteuttaa rekisterin tunnettuutta lisääviä toimia ja muita järjestelmää edistäviä viestintätoimia. Yhteinen sihteeristö toimii komission pääsihteeristössä, ja sen toimintaa koordinoi avoimuusyksikön päällikkö. Neuvosto osallistuu kokouksiin tarkkailijana.

1. Rekisterissä olevien tietojen seuranta

Yksi avoimuusrekisterin yhteisen sihteeristön päätehtävistä on seurata rekisterissä olevien tietojen laatua tekemällä laaduntarkastuksia ja varmistamalla varoitusten ja valitusten asianmukaiset jatkotoimet. Lisäksi yhteinen sihteeristö tarkastaa jokaisen uuden rekisteröinnin yhteydessä oikeuden liittyä avoimuusrekisteriin. Tämän vaativan tehtävän tehostamiseksi vuonna 2016 alettiin kehittää tietotekniikkaa, jonka avulla rekisteröityjen antamien tietojen laatu voidaan analysoida automaattisesti. Tavoitteena on ottaa käyttöön avoimuusrekisterin uusi ja parannettu versio vuoden 2017 alkupuoliskolla. Sen avulla parannetaan yleisesti tietojen laatua helpottamalla uusien ja nykyisten rekisteröityneiden rekisteröitymistä ja tietojen päivittämistä.

1.1 Laaduntarkastukset

Laaduntarkastus on joukko avoimuusrekisterin yhteisen sihteeristön suorittamia tarkastuksia, joilla varmistetaan toimielinten välisen sopimuksen liitteen II nojalla toimitettujen, rekisteröityneitä koskevien tietojen laatu ja oikeellisuus virheiden ja vaatimusten vastaisten rekisteröintien välttämiseksi. Jos toimielinten välisen sopimuksen liitteessä II määrättyjä vaatimuksia ei ole noudatettu, avoimuusrekisterin yhteinen sihteeristö käynnistää kirjeenvaihdon ja aloittaa vuoropuhelun rekisteröityneiden kanssa mahdollisten ratkaisujen löytämiseksi.

Vuonna 2016 avoimuusrekisterin yhteinen sihteeristö teki 5 032 laaduntarkastusta. Määrä oli lähes kaksi kertaa niin paljon kuin vuonna 2015 (2 591), mikä johtui tehostetuista pyrkimyksistä tarkastaa kaikki rekisteröinnit. Suoritetuista 5 032 laaduntarkastuksesta alle puolessa (2 261) rekisteröinti katsottiin asianmukaiseksi. Jäljelle jääviin toimijoihin otettiin yhteyttä rekisteröintikelpoisuuden tai annettujen tietojen puutteiden tiimoilta. Niistä 2 771 toimijasta, joihin otettiin yhteyttä, 961 poistettiin rekisteristä seuraavista syistä: rekisteröityneet olivat toimittaneet epä johdonmukaisia, vääriä tai epätäydellisiä tietoja, ne eivät päivittäneet tietoja tai ne eivät olleet oikeutettuja rekisteröitymään.

1.2 Varoitukset

Varoitus on mekanismi, jonka avulla kolmannet osapuolet voivat ilmoittaa avoimuusrekisterin yhteiselle sihteeristölle yhden tai useamman toimijan rekisteröinneistä, joissa saattaa olla virheitä tai joiden tekijä ei ehkä ole oikeutettu rekisteröitymään. Edellä mainituista 5 032 laaduntarkastuksesta 407 suoritettiin yhteisen sihteeristön vastaanottamien varoitusten perusteella. Vuonna 2016 yhteinen sihteeristö sai 16 erillistä varoitusta (joista yhtä ei otettu käsiteltäväksi). Nämä varoitukset koskivat yhteensä 40:tä organisaatiota, sillä osa varoituksista koski useampaa kuin yhtä toimijaa.

Osittain vielä käsiteltävänä oli syyskuussa 2015 saatu joukkovaroitus, joka koski 4 253:a syötettyä tietoa. Tässä varoituksessa ilmoitettiin kolmentyyppisistä vääristä tiedoista: i) ei kuvailtua merkityksellistä toimintaa, ii) epätodennäköisen suurten rahamäärien käyttö ja iii) epätodennäköisen pienten rahamäärien käyttö. Kyseisten tietojen suuren määrän vuoksi avoimuusrekisterin yhteinen sihteeristö painotti jatkotoimissaan tiettyjä kriteereitä. Yhteensä 433 organisaatioon otettiin yhteyttä kolmessa vaiheessa (joista kaksi saatiin päätökseen vuonna 2015 ja kolmas vuonna 2016).

Vaiheen III tuloksista, jotka liittyvät ilmeiseen liian vähäisten menojen ilmoittamiseen, raportoidaan tässä kertomuksessa, kuten edellisessä vuosikertomuksessa ilmoitettiin:

Ilmeinen liian vähäisten menojen ilmoittaminen

Tammi-helmikuussa 2016 otettiin yhteyttä 347 organisaatioon.

277 (80 prosenttia) teki tyydyttäviä päivityksiä.

70 (20 prosenttia) poistettiin rekisteristä epätydyttävän vastauksen vuoksi tai koska ne eivät vastanneet lainkaan.

Tähän luokkaan sovellettiin seuraavia kriteerejä: rekisteröinnit ryhmiin I, II ja III; toimipaikka Belgiassa; kokoaikavastaavien määrä vähintään kaksi; toiminnasta aiheutuvat arvioidut kustannukset enintään 10 000 euroa.

1.3 Valitukset

Valitus on ilmoitus, jonka mukaan rekisteröitynyt rikkoo jotakin hyvän edunvalvontatavan mukaisista velvoitteista. Virheitä koskeva väite ei ole valitus. Vuonna 2016 avoimuusrekisterin yhteinen sihteeristö sai seitsemän valitusta, joista neljä otettiin käsiteltäväksi valituksina ja yksi luokiteltiin uudelleen varoitukseksi. Valitus voidaan jättää käsittelemättä esimerkiksi sen perusteella, että väitetty rikkomus ei liity rekisteröityneiden hyvään edunvalvontatapaan tai väitteille ei esitetä merkittäviä todisteita tai näyttöä.

Käsiteltäväksi otetut valitukset koskivat hyvän edunvalvontatavan lausekkeiden mahdollisia rikkomisia. Useimmiten mainittiin lauseke d, jonka mukaan edunvalvojien on ”*varmistettava, että rekisteröitymisen ja myöhemmin rekisterin kattaman toiminnan yhteydessä annettavat tiedot ovat niiden parhaan ymmärryksen mukaan kattavia ja ajantasaisia eivätkä ole harhaanjohtavia; hyväksyttävä, että kaikki annetut tiedot tarkistetaan, ja suostuttava noudattamaan hallinnollisia pyyntöjä lisätietojen ja päivitysten toimittamiseksi*”, ja sen jälkeen lauseke c, jonka mukaan edunvalvojien on ”*pidättäytyttävä esittämästä, että niillä on virallisia yhteyksiä unioniin tai sen toimielimiin, asioidessaan kolmansien kanssa sekä pidättäytyttävä antamasta vääriä tietoja rekisteröitymisen yhteydessä kolmansien tai unionin toimielinten virkamiesten tai muun henkilöstön johtamiseksi harhaan ja pidättäytyttävä käyttämästä unionin toimielinten tunnuksia ilman nimenomaista lupaa*”.

Avoimuusrekisterin yhteisen sihteeristön suorittaman tutkinnan ja asianomaisten rekisteröityneiden kanssa toteutetun yhteydenpidon jälkeen yhteensä neljästä käsiteltäväksi otetusta valituksesta kolmen käsittely päätettiin, kun rekisteröityneet päivittivät tietonsa, ja yksi rekisteröitynyt poistettiin rekisteristä rekisteröintioikeuden puuttumisen vuoksi.

2. Neuvonta ja avoimuusrekisterin tunnettuuden parantaminen

Avoimuusrekisterin yhteinen sihteeristö toteuttaa säännöllisesti koulutus- ja tiedotustoimia rekisterin tunnettuuden parantamiseksi ja sen käytön edistämiseksi. Vuonna 2016 Euroopan parlamentti järjesti yhdeksän sisäistä koulutustilaisuutta henkilöstölle ja parlamentin jäsenten avustajille. Komissio järjesti henkilöstölleen seitsemän koko päivän koulutuskurssia, joiden

aiheena oli asianmukainen ja tehokas toiminta lobbaajien kanssa. Kursseihin sisältyi avoimuusrekisterin esittely ja tapaustutkimus. Sisäisten esittelytilaisuuksien lisäksi molemmat toimielimet järjestivät 24 esittelytilaisuutta sidosryhmille ja vierailijaryhmille. Jäsenvaltioissa järjestettiin pyynnöstä kaksi esittelytilaisuutta kansallisten parlamenttien jäsenille: ensimmäinen järjestettiin Portugalin avoimuuden parantamista käsittelevässä tilapäisessä valiokunnassa syyskuussa ja toinen Belgian puolustusvaliokunnassa joulukuussa.

Organisaatioiden auttamiseksi rekisteröintiprosessissa julkaistiin verkossa yksityiskohtaisten toimintaohjeiden lisäksi tiivistetty ohjeasiakirja ”Rekisteröityminen: Hyviä käytänteitä ja yleisiä virheitä”.

IV. PÄÄTELMÄT

Rekisteröintien määrä kasvoi edelleen, ja vuoden 2016 aikana rekisteriin liittyi yli 3 300 uutta toimijaa. Samanaikaisesti avoimuusrekisterin yhteinen sihteeristö lisäsi ponnistuksiaan taatakseen järjestelmässä olevien tietojen mahdollisimman hyvän laadun lisäämällä laaduntarkastuksia ja varmistamalla vastaanotettujen varoitusten ja valitusten oikea-aikaiset jatkotoimet. Yhteistä sihteeristöä pyydettiin säännöllisesti esittelemään avoimuusrekisteriä erilaisille yleisöille ja osallistumaan keskusteluun järjestelmän toiminnasta ja kehittämisestä. Uusien rekisteröityneiden jatkuvasti kasvava määrä sekä rekisterin lisääntynyt näkyvyys ja merkitys korostivat jälleen tarvetta osoittaa yhteiselle sihteeristölle sen tehokkaan toiminnan sekä järjestelmän yleisen uskottavuuden kannalta riittävät henkilö- ja tietotekniikkaresurssit.

Vuonna 2016 järjestettiin useita mainitsemisen arvoisia tapahtumia. Komissio järjesti kolme kuukautta kestävästä julkisen kuulemisesta, jossa kerättiin tietoa nykyisestä avoimuusrekisteristä ja sen mahdollisista kehittämistarpeista⁷. Euroopan parlamentin varapuhemies Sylvie Guillaume ja komission ensimmäinen varapuheenjohtaja Frans Timmermans isännöivät 2. toukokuuta yhteistä julkista keskustelua, jossa käsiteltiin edunvalvojien avoimuusjärjestelmää EU:ssa⁸. Komissio antoi parlamentille ja neuvostolle 28. syyskuuta ehdotuksen uudeksi toimielinten sopimukseksi pakollisesta avoimuusrekisteristä⁹.

– LOPPU –

---

⁷ http://ec.europa.eu/info/consultations/proposal-mandatory-transparency-register_en

⁸ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/staticPage/displayStaticPage.do;TRPUBLICID=prod=kBRD5-5YVNWJrNp6fOmURgGs3kYZ9nRiw5jaWenJqutaYpv24Pdf!1731521210?locale=en&reference=NEWS>

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3182_fi.htm